

اثر اکسین‌ها بر ریشه‌زایی قلمه‌های چوبی رقم‌های مختلف هلو
(*Prunus persica* L.)

رضایی، رضا

بخش نهال و بذر مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان غربی

استفاده از نهالهای خود ریشه بدون نیاز به پیوند به عنوان راهکاری مؤثر در کاهش هزینه‌های تولید نهال و احداث باغ متراکم هلو و شلیل هم اکنون در برخی کشورهای جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد. به منظور احداث باغ‌های متراکم هلو چندین آزمایش مقدماتی

در باره ریشه‌زایی ارقام مختلف هلو شامل انجیری، ردهون، فرانسه و جی اچ هیل در طی سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۱ در ایستگاه کهریز صورت گرفت. برای این منظور از دو نوع قلمه (خشبی و نرم) مورد استفاده قرار گرفت. در مورد قلمه‌های خشبی تعداد ۱۰۰ قلمه از هر رقم به طول ۲۰-۱۰ سانتی‌متر تهیه و به دو حالت کالوسینگ زمستانه (winter callusing) و کشت مستقیم پاییزه (direct fall planting) اقدام به قلمه‌زنی گردید. در حالت اول قاعده قلمه‌ها پس از تیمار با هورمون IBA به غلظت ۴۰۰۰ میلی‌گرم در لیتر بطور مستقیم در خزانه هوای آزاد (آبان ماه) کشت گردیدند و در حالت دوم قلمه‌های خشبی در اسفندماه تهیه و به مدت ۱۵ روز در زیر ماسه مرطوب سیلو شده و پس از تشکیل کالوس به زمین اصلی منتقل شدند. در مورد قلمه‌های نرم قلمه‌هایی از روی شاخه فصل جاری اوایل تیرماه به طول ۱۰-۷ سانتی‌متر تهیه و پس از تیمار با IBA به غلظت ۵۰۰ میلی‌گرم در لیتر و 2,4-D به غلظت ۲ میلی‌گرم در لیتر در زیر ماسه و خاک اره تحت شرایط چادر پلاستیکی کشت شدند. نتایج نشان داد که میزان ریشه‌زایی و تولید کالوس در مورد قلمه‌های خشبی اخذ شده در اسفند و سیلو شده در زیر ماسه مرطوب بهتر از بقیه تیمارها بود. در همه آزمایشات میزان تولید کالوس چشمگیر بود ولی درصد ریشه‌زایی کمتر از ۱۰٪ بود. بر اساس مطالعات فوق اخذ قلمه‌های خشبی هلو باید در حدود ۶۰ روز قبل از تورم جوانه رویشی صورت گیرد. در غیر این صورت فعال شدن برگ‌ها قبل از تولید ریشه کافی سبب کاهش استقرار بعدی نهال‌ها می‌شود.